

Memòries confidencials d'un editor, seguit de Tres escriptors amics

Autor: **J.M. Castellet**
 Editorial: **Edicions 62**
Barcelona, 2012
 Pàgines: **210**
 Preu: **22,50 euros**

Josep M. Castellet

JOSEP LOSADA

Memòries

Cerimònia proustiana

Carlos Zanón

Faria bé, vostè, de no deixar passar aquesta meravella que és *Adéu Alexandria. Memòries*. Són unes memòries escrites amb ànima de novel·la. Tots vertebrem el nostre passat com una mitologia. Els moments transcendents, els fets que ens van marcar, les ferides i els descobriments. Ficcionitzem sempre, faltaria més. Els ésser humans estem fets de llibres, de mites escrits; i d'una manera d'explicar la nostra història mítica i amb una voluntat determinista, probablement equivocada però necessària per continuar cada dia. Quan un de nosaltres suca la magdalena a la llet i té talent per narrar i una família pintoresca, el festí està servit. És el cas d'Aciman.

André Aciman (Alexandria, Egipte, 1951) té els dos enunciats esmentats. Sap narrar. Sap respirar dins de la narració. Sap travessar habitacions, èpoques, personatges, ciutats, tocant la música adient. Mai no us quedeu a fora del seu món particular. Mai no teniu la sensació que la seva memòria sigui egoista, sinó que, ben al contrari, és un acte de generositat a tu en obrir les portes dels seus records, la seva família que no és, a estones, com si Frank Capra hagués contractat Proust de guionista per, després, no fer-li gaire cas.

Adéu, Alexandria (Out of Egypt. A memoir) va guanyar el prestigiós premi Whiting Award l'any 1997 amb aquests records dels anys 50 i 60 a la ciutat egípcia. Al marge de les seves qualitats com a narrador, de sortida ho tenia fàcil. Era nascut de família jueva d'origen turc i italià de parla francesa, encara que alguns membres també parlaven grec, judeocastellà i àrab. És a dir, la festa a casa per a un nen curiós amb els ulls com plats i orelles com radars. Personatges fascinants –el meu favorit és el tiet Vili, nefast estrateg i negociant, espia d'anglesos i italians gairebé que per desídia–, un escenari màgic –una Alexandria mirada per uns ulls occidentals– i, en definitiva, un món lliure, salvatge i incompreensible als nostres ulls actuals. És el somni europeu de la cultura, esgotat i rebentat per dues guerres mundials i els genocidis, holocausts i armistícies. Hi ha precisió, bona tria dels elements narratius, àlbum de fotos nítides i de la dosi mínima de nostàlgia que mai embafa.

André Aciman també es autor de la novel·la, *Call me by your name* –disponible en castellà– així com de la recopilació d'assajos: *False Papers: Essays on Exile and Memory*. Hi ha una gran tasca dels traductors Jordi Cussà i Anna Camps, responsables del fet que els passos de ball de l'autor no perdin gens ni mica el seu tempo, ritme i cadència originals. *

Adéu Alexandria Memòries
 Autor: **André Aciman**
 Traductors: **Jordi Cussà i Anna Camps**
 Editorial: **Tres i Quatre**
València, 2012
 Pàgines: **437**
 Preu: **27 euros**

també era donat a la ironia i a la "conyeta fina", especialment en moments d'intimitat amb els amics o coneguts. Castellet hi relata les dissensions que va mantenir-hi a l'hora de publicar *Iniciació a la poesia de Salvador Espriu*, totes motivades per la revelació que hi feia dels referents espriuans relacionats amb la mística jueva i la càbala –una revelació que, al poeta de Sinera més aviat li feia nosa, perquè era descobrir massa claus del seu món.

De Porcel, Castellet en treu un

retrat poderós, ben acordat amb el personatge, afamat de vida. Hi ha el relat de dos viatges compartits a París, en èpoques molt diferents, en el primer dels quals, l'any 1969, Porcel va conèixer la que s'havia de convertir en la seva dona, Maria Àngels Roque; i el relat de les converses entre ells dos durant el procés de composició d'algunes novel·les del mallorquí. Castellet també revela per què (per quines raons pseudopolítiques) Porcel no es va endur el Premi Nacional de Cultura amb què, probablement, és la seva

millor novel·la: *El cor del senglar*.

Finalment, el text dedicat a Montserrat Roig, entre tendre i revelador. L'autor hi recorda el sopar que, entre altres comensals il·lustres, Manuel Vázquez Montalbán, Ana María Matute, els va aplegar a ells dos en un restaurant del carrer Avinyó la nit en què Franco va morir. Ens queda la impressió que, de la Roig, Castellet sempre n'ha valorat més el personatge, la suma de les seves variades potencialitats –si se'm permet el reneç–, que no pas el seu geni com a escriptora. *

Susanna Rafart ha publicat el seu desè poemari, amb una forta càrrega humana i intel·lectual

FRANCESC MELCION

ció humana i la seva extraordinària capacitat creativa i destructiva. Però a diferència d'Anglada, Rafart –amb Eliot– fa dues coses més: per una banda, explora altres temes col·laterals com la memòria, el temps, la sensorialitat, el dolor, el vitalisme o l'autoreflexió i, per l'altra, mira de dotar el seu poema de més transcendència conceptual.

Com Eliot havia fet abans a *Quatre quartets*, Rafart busca desesperadament una manera de reconciliar l'oposició entre els dos temes centrals de l'obra, sense caure en la simplificació intel·lectual o l'evasió de responsabilitats. En definitiva, la poetessa acaba aportant més preguntes que no pas respostes, però l'altura humana, moral, intel·lectual i artística des de la qual les formula és ben inusual en la cultura catalana actual. *

En la profunda onada
 Autora: **Susanna Rafart**
 Editorial: **Curbet Edicions**
Girona, 2011
 Pàgines: **77**
 Preu: **15 euros**

